

Protokół Nr 5/24**z posiedzenie Komisji Gospodarki Przestrzennej, Komunalnej i Rolnej
odbytej w dniu 18 września 2024 r.**

W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Komisji, Z-ca Wójta Gminy, Kierownik Wydziału Planowania, Kierownik Wydziału Ochrony Środowiska, zaproszeni goście.

Lista obecności stanowi załącznik do protokołu z sesji.

Porządek posiedzenia;

- 1. Rozpatrzenie pism.**
- 2. Sprawy różne.**

Do punktu 1-go-

1. Pismo z dnia 05.07.2024 r. od Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego w sprawie wydania opinii w zakresie zniesienia na działkach położonych w Stawkach zakazu wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu.

Wyjaśnienia w tej sprawie przekazała Komisji Kierownik Wydziału Ochrony Środowiska. Poinformowała, że na samej „górze działki” jest już zabudowa mieszkaniowa. Nie znane są konsekwencje wykonywania prac ziemnych bez odpowiednich opracowań.

Zastępca Wójta podkreśliła w swojej wypowiedzi, że Marszałek powinien przedłożyć projekt uchwały i wszystkie niezbędne dokumenty, opracowania urbanistyczne. Nie wpłynął również w tej sprawie wniosek do planu ogólnego.

W wyniku dyskusji dotyczącej wydania opinii w zakresie złożonego wniosku Pana J. B. i P.B. do Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego o zniesienie na działkach nr 192 i 193 w miejscowości Stawki zakazu wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu na obowiązującym Obszarze Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej. Członkowie Komisji Gospodarki Przestrzennej, Komunalnej i Rolnej uznali, że po analizie przekazanej dokumentacji nie ma możliwości zajęcia określonego stanowiska w niniejszej sprawie.

2. Pismo z dnia 19.07.2024 r. znak : PL.6722.9.30.2023.MJ od Wójta Gminy Aleksandrów Kujawski przekazujące pisma w sprawie zmiany m.p..p. dla obszaru położonego w obrębie ewidencyjnym Wołuszewo grupa mieszkańców złożyła uwagę w zakresie ”konieczności utworzenia przez Gminę Aleksandrów Kujawski na działce oznaczonej nr 372 w m. Wołuszewo gminnego obszaru przyrodniczego stanowiącego obszar ekologiczny tzw. eko-enklawę, będącego jednocześnie miejscem przeznaczonym do lokalnych spacerów i odpoczynku wśród zieleni, a także obcowania z naturą i różnorodnością ekologiczną”.

Dwóch właścicieli nieruchomości na tym terenie przybyło na posiedzenie Komisji celem przedstawienia swojego stanowiska w tej sprawie.

Kierownik Wydziału Planowania omówiła założenia projektu planu. Właściciel nieruchomości złożył wniosek i otrzymał zgodę na zmianę przeznaczenia terenu – lasu na obszar zabudowy. Plan był wyłożony do wglądu.

Pan A.Ż. poinformował, że w lipcu br. po zmianie projektu m.p.z.p. złożył pismem z dnia 10 lipca 2024 r. uwagę do planu kwestionując ustalenia przyjęte w projekcie przedmiotowego planu w zakresie” konieczności utworzenia przez Gminę Aleksandrów Kujawski na działce oznaczonej nr 372 w m. Wołuszewo gminnego obszaru przyrodniczego stanowiącego obszar ekologiczny tzw. eko-enklawę, będącego jednocześnie miejscem przeznaczonym do lokalnych spacerów i odpoczynku wśród zieleni, a także obcowania z naturą i różnorodnością ekologiczną”.

Następnie Pan A.Ż. odczytał pismo:

Ja niżej podpisany A.Ż. będąc współwłaścicielem nieruchomości działek oznaczonych jako nr 383/6, 383/9, 383/5 w miejscowości Wołuszewo, Gmina Aleksandrów Kujawski, w nawiązaniu do Obwieszczenia PL.6722.9.28.2023.MJ Wójta Gminy Aleksandrów Kujawski w sprawie zawiadomienia o wyłożeniu do publicznego wglądu: projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie ewidencyjnym Wołuszewo, Gmina Aleksandrów Kujawski wraz z prognozą oddziaływania na środowisko wytworzonego, udostępnionego i zmodyfikowanego w Biuletynie informacji Publicznej Gminy Aleksandrów Kujawski (zgodnie z metryczką) w dniu 03.06.2024 roku, kwestionując ustalenia przyjęte w projekcie przedmiotowego planu miejscowego składam swoją uwagę w zakresie:

- konieczności utworzenia przez Gminę Aleksandrów Kujawski, po przejęciu od prywatnego właściciela, na działce oznaczonej numerem 372 w miejscowości Wołuszewo „gminnego obszaru przyrodniczego” stanowiącego obszar ekologiczny tzw. eko-enklawę, będącego jednocześnie miejscem przeznaczonym do lokalnych spacerów i odpoczynku wśród zieleni, a także obcowania z naturą i różnorodnością ekologiczną, na który to cel możliwe jest pozyskanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych, w tym także od mieszkańców miejscowości Wołuszewo zainteresowanych poprawą warunków ich życia w tymże terenie.

Należy przy tym jednoznacznie także podkreślić, iż zgodnie z treściami zawartymi w obowiązującym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Aleksandrów Kujawski kierunki i standardy zagospodarowania obszarów leśnych zarówno państwowych jak i prywatnych, które spełniają m.in. funkcje glebochronne, uzdrowiskowe i wodochronne polegać mają na: utrzymaniu zagospodarowania w formie roślinności leśnej i jej funkcji krajobrazowej oraz ekologicznej; prowadzeniu gospodarki leśnej; dopuszczeniu zagospodarowania jedynie rekreacyjnego lasów, zgodnie z przepisami odrębnymi; utrzymaniu zadrzewień i zakrzewień, zarówno śródpolnych jak i towarzyszących zagospodarowaniu wsi, w celu kształtowania ich roli przyrodniczej i ochronnej, przejawiającej się poprzez funkcję izolacyjną, zabezpieczającą i przeciwwietrzną, a także na wskazaniu dodatkowych terenów przeznaczonych na cele leśne, które służyć mają utrzymaniu funkcji ochronnych terenów leśnych.

Ponadto należy wskazać, iż grunty leśne podlegają ochronie prawnej zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, która zobowiązuje do zachowania lasów, jako fragmentów rodzimej przyrody i racjonalnej gospodarki leśnej, a która to między innymi przejawia się poprzez powiększanie zasobów leśnych w wyniku dodatkowych zalesień obszarów o predyspozycjach środowiskowych.

Dodatkowo lasy/grunty leśne stanowią lokalne korytarze ekologiczne i wszyscy, a lokalne władze w szczególności, powinny być zainteresowane ich utrzymaniem, gdyż stanowi to element ochrony środowiska naturalnego.

Natomiast wymogi co do zasad prowadzenia gospodarki leśnej mają rangę dyrektywy prawnej i są zawarte w ustawie z dnia 28 września 1991 roku o lasach. Zgodnie z niniejszą dyrektywą podstawowymi obowiązkami z zakresie ochrony lasów są: powszechna ochrona lasów; trwałość utrzymania lasów; ciągłość i zrównoważone wykorzystywanie wszystkich funkcji lasów oraz powiększanie zasobów leśnych tzn. przeznaczenie dodatkowych terenów pod zalesienia.

Przy tym należy także wskazać na zasady ochrony zmian przyrody ożywionej, które wymagają m.in. utrzymania i ochrony enklaw leśnych i zadrzewionych poprzez wymianę drzewostanu lub jego uzupełnienia, a także utrzymania enklaw zieleni śródpolnej.

Należy także podkreślić, iż lasy/grunty leśne, a także istniejące już drzewa oraz ich skupiska, w szczególności te kilkudziesięcioletnie, objęte są ochroną prawną i wymagają uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a wszelki działania w ich sąsiedztwie wymagają uwzględnienie priorytetu ich ochrony, w celu zapewnienia m.in. odpowiednich warunków siedliskowych, środowiskowych i klimatycznych.

W związku z powyższym gdyby nie doszło, czego nie zakładamy do utrzymania funkcji lasu na niniejszej działce z numerem „372”, i co w kontekście powyższego jest absolutnie niedopuszczalne, gdyż jest to las kilkudziesięcioletni, to warunki życia mieszkańców oraz istniejącej flory i fauny tzn. warunki środowiskowe i klimatyczne na tychże terenach znacząco się pogorszą, na co jednoznacznie nie wyrażamy zgody i absolutnie nigdy nie godziliśmy się na takowe pogorszenie warunków życia decydując się na lokalizowanie swoich centrów życiowych w miejscowości Wołuszewo tj. na inwestowanie naszych środków finansowych w istniejące już lub w najbliższej przyszłości powstające zabudowy z funkcją mieszkaniową jednorodzinna, które w sposób świadomy zlokalizowaliśmy w sąsiedztwie lub bliskim sąsiedztwie tychże lasów i był to właśnie jeden z głównych powodów decyzji o wyborze takowych lokalizacji.

Dodatkowo należy także wskazać, iż zgodnie z treściami zawartymi w Prognozach Oddziaływania Na Środowisko (niniejszego miejscowego planu) w granicach projektowanego miejscowego planu występuje „umiarkowany potencjał ekologiczny” oraz „zły stan wód”, a ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego jest „zagrożona”.

Ponadto niniejsze dokumenty tj. Prognozy Oddziaływania Na Środowisko (niniejszego miejscowego planu) wskazują na istnienie na analizowanym terenie problemu polegającego na zanieczyszczeniu powietrza w zakresie tzw. pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)pirenu, które przejawia się poprzez występowanie obszarów, na których stwierdzono przekroczenia maksymalnych stężeń w/ w pyłów, a które to pyły niestety w swej istocie przyczyniają się do celów częstszego występowania u ludzi chorób nowotworowych, co w zestawieniu z powyższym winno być już wystarczającym argumentem, aby pozostawić na wskazanym terenie las, który stanowi naturalną barierę dla występujących tam zanieczyszczeń, jak również jest tzw. płucami niniejszego regionu, które w swej naturze poprzez zachodzące w nich procesy filtrują zanieczyszczenia występujące w powietrzu, nie pozwalając im w tak dużych ilościach oddziaływać na organizmy ludzkie.

Ponadto należy podkreślić, iż aktualnie badania naukowe (z nowych publikacji „mail Online” oraz „Environmental Epidemiology”) wskazują na bezpośredni związek pomiędzy złą jakością powietrza tj. zanieczyszczeniem powietrza a rakiem piersi, rakiem jelita grubego i rakiem prostaty, a także powstawaniem innego rodzaju chorób nowotworowych u ludzi, gdzie istotnym problemem jest dwutlenek azotu oraz pyły zawieszone PM, czyli mikroskopijne cząstki stałe, które bez problemu dostają się do tkanki płucnej, a następnie do krwioobiegu i krążą po całym organizmie ludzkim powodując tzw. ciche uszkodzenia DNA, a z m.in. pyłami zawieszonymi mamy do czynienia w tamtym rejonie (Wołuszewo) z uwagi na duże zagęszczenie budynków mieszkalnych często ogrzewanych nie ekologicznymi źródłami ciepła np. piecami węglowymi itp.

Wniosek naukowców z powyższych badań jest następujący: „aby zapewnić równy dostęp do czystego powietrza dla wszystkich populacji, musimy w pełni określić skutki zanieczyszczenia powietrza, a następnie pracować nad jego redukcją”, co sprawia, iż wszelkimi dostępnymi metodami i środkami winniśmy chronić istniejące lasy, aby chociaż w pewnym stopniu oddalać od mieszkańców ryzyka związane z niniejszymi zagrożeniami.

Należy wskazać, iż na obszarze miejscowości Wołuszewo, w tym także projektowanej zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego występuje prawie całkowity/absolutny brak uzasadnienia dla tworzenia tak dużych/tak rozległych nowych obszarów pod zabudowę mieszkaniową, a już w szczególności dla wycinki istniejących kilkudziesięcioletnich lasów, która ma być przeprowadzona/umożliwiona poprzez zmianę przeznaczenia lasów na tereny mieszkaniowe, czyli tzw. odlesienie terenów, gdyż zgodnie z treściami zawartymi w obowiązującym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Aleksandrów Kujawski liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy z podziałem na grupy w latach 2015 – 2017 dla miejscowości Wołuszewo wynosiła 6, z czego 4 dotyczyły nowej zabudowy, a 2 dotyczyły istniejącej zabudowy, natomiast decyzji pozwoleniu na budowę w latach 2015- 2017 dotyczących powstania nowej zabudowy dla Wołuszewa wydano w sumie 15, z czego w 2015 roku 6, w 2016 roku 8, a w 2017 roku wydana została tylko 1 taka decyzja, co sprawia, iż aktualnie dostępne tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową stanowią wystarczające zasoby na jeszcze wiele, wiele lat, bez konieczności powiększania ich o nowe tereny.

Warto także nadmienić, iż nadal pozostaje aktualne stanowisko Ministra Klimatu i Środowiska w zakresie uwzględniania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gruntów/terenów przeznaczonych do zalesienia, a co się z tym bezpośrednio wiąże także ochrona już istniejących lasów, która to w ramach zrównoważonego gospodarowania gruntami, poprzez przeznaczenie części z nich na tereny zielone, w tym także wykorzystując grunty leśne uprzednio posiadające prywatnych właścicieli (po przejściu/wykupie), wpływa na poprawę życia społeczności lokalnej, m.in. w wyniku zwiększenia retencji wody i wzbogacenia krajobrazu tzn. poprawy warunków krajobrazowych i przyrodniczych, które niestety są marginalizowane pomimo tego, iż mają bezpośredni i bardzo znaczący wpływ na zdrowie i życie ludzi, a które także stanowią istotne elementy ładu przestrzennego.

Bardzo istotnym aspektem, który także należy bardzo mocno brać pod uwagę będzie konieczność wypłaty przez Gminę Aleksandrów Kujawski mieszkańcom/właścicielom nieruchomości odszkodowań planistycznych z tytułu m.in. pogorszenia warunków korzystania z nieruchomości lub utraty wartości nieruchomości, będących następstwem wprowadzenia

(poprzez zmianę) niekorzystnych zapisów w aktualnie obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Wołuszewo, które to odszkodowania w stopniu znaczącym/ w sposób istotny wielokrotnie przewyższą kwotę związaną z ewentualną odpłatnością za wykup takich terenów leśnych/lasów, co w ujęciu globalnym spowoduje pogorszenie sytuacji finansowej niniejszej jednostki samorządu terytorialnego.

Nie bez znaczenia dla niniejszych kwestii mogą być także problemy z uchwaleniem w stosownym terminie (aktualnie do końca 2025 roku) planu ogólnego dla Gminy Aleksandrów Kujawski, który to proces może być znacząco utrudniony tzw. spowolniony i przewlekły, z uwagi na wystąpienie bardzo dużego ryzyka kierowania znaczącej ilości wniosków, uwag, skarg i odwołań w zakresie treści zawartych w przedmiotowych dokumentach planistycznych Gminy Aleksandrów Kujawski.

Wskazując także na bardzo istotną kwestię związaną ze swobodą dysponowania prawem własności dotyczącym poszczególnych nieruchomości, do których posiada się tytuł prawny, a tym samym i zagospodarowaniem ich w określony sposób tzn. określonymu ich przeznaczeniu, to swoboda dysponowania tym prawem własności możliwa jest, jeśli nie narusza to chronionego prawem interesu publicznego oraz osób trzecich, a w przypadku zmiany przeznaczenia lasów kilkudziesięcioletnich na tereny pod inną funkcję tzn. zabudowę mieszkaniową, z uwagi m.in. na powyżej opisane, bezspornie dochodzi właśnie do naruszenia zarówno chronionego prawem interesu publicznego, jak również interesów osób trzecich.

Podsumowując – biorąc pod uwagę powyższe mam nadzieję, że władzom/organom Gminy Aleksandrów Kujawski zależy na utrzymaniu na dobrym poziomie, a także na poprawie warunków życia mieszkańców miejscowości Wołuszewo, która przecież w znaczącym zakresie jest przedłużeniem (graniczy z) miejscowości uzdrowskiej, jaką jest Miasto Ciechocinek, tym bardziej że przedmiotowe tereny zlokalizowane są w obszarze górniczym Ciechocinek i na terenie górniczym o tej samej nazwie (przedmiotem eksploatacji są tam wody lecznicze) a także w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej, a w niedużej odległości znajdują się także Obszar Natura 2000 PLH040019 Ciechocinek oraz rezerwat przyrody Ciechocinek, a to wszystko spowoduje, iż przedmiotowe uwagi wskazane powyżej zostaną przez Pana Andrzeja Olszewskiego Wójta Gminy Aleksandrów Kujawski uwzględnione tzn. przyjęte, jako szczególnie ważne dla zdrowia i życia ludzi, a także warunków ich funkcjonowania i zamieszkiwania na danych terenach tj. w miejscowości Wołuszewo.

Pan A.Ż. poinformował, że można pozyskać środki finansowe na utworzenie takiej enklawy. On sam wraz z żoną deklarują, że jak teren leśny pozostanie terenem leśnym to przekażą w drodze darowizny na rzecz gminy 10.000 zł. Zazaczył w swojej wypowiedzi, że na terenie gminy jest dużo terenów przeznaczonych na cele mieszkaniowe. Obecnie w gminie ponad 20 ha jest przeznaczonych pod funkcję mieszkaniową. Należy myśleć o naszych dzieciach, po co wycinać las, który ma ponad 50 lat. Ta ilość obszaru jaka jest pod zabudowę powinna wykluczać wycinkę lasu w Wołuszewie. Gmina powinna zastanowić się nad wykupem gruntu od właściciela nieruchomości. Odbudowa lasu to kolejne 50 lat. Lasy to filtry powietrza, stanowią też ochronę przed wiatrami. Las ogólnie chroni przed kataklizmami. Gdyby był to obszar gminy, gdzie nie ma już, gdzie się budować, ale gmina ma dużo terenów pod zabudowę. Dlatego też wszelkie argumenty przemawiają za ochroną lasu. Przejęcie terenu pod eko-enklawę to też większy rozwój gminy, spowoduje to zwiększeniem zainteresowania tym terenem. Im mniej lasów, to mniejsze zainteresowanie terenami. Tym bardziej, że teren ten powstałby w pobliżu szkoły. Dzieci mogłyby odbywać tam lekcje przyrodnicze i stąd też

wydaje się ten pomysł atrakcyjny. Las chroni nasze zdrowie. Musimy podejmować decyzje, aby były korzystne dla naszego bytu.

Pan A.Ż. apelował do Państwa Radnych, aby podeszli merytorycznie do tej kwestii. Aby podjęta decyzja w tej sprawie przybliżyła wszystkich do ochrony zdrowia. Mieszkańcy pytają, dlaczego nikt nie informował ich o tych procedurach. Może na pierwszym spotkaniu w październiku pojawiły się takie informacje, że tam nie ma lasu, że są to samosiejki. I co my chcemy? Na ostatnim spotkaniu Pani Urbanistka rozpoczęła od ataku na nas, że jak tam można zlokalizować las, a las ma 50 lat, w m.p.z.p. wskazuje się tereny do zalesienia. Pan A.Ż. zaznaczył, że wie, iż współpraca z urbanistami różnie wygląda. W kwestii wniosku do Marszałka część informacji jest nieprawdziwych. Poinformował, że jeśli będzie musiał, to będzie podejmował w tej kwestii dalsze działania, aby ten las pozostał. Trudno określić jakie będą efekty tych działań. Zaznaczył, że powinno wszystkim zależeć na racjonalności tej sytuacji. Słyszał zawsze, że Wójt Gminy i Sekretarz Gminy zawsze byli za tym, aby ten las tam pozostał. Rozumie, że inni właściciele nieruchomości będą mieli inne zdanie. Dzięki temu, że był tam las, to tam Pan. A.Ż. zlokalizował swoją nieruchomość. Gminny obszar przyrodniczy byłby idealnym rozwiązaniem tej sprawy. Można poszukać dofinansowania na ten cel i pomysł można urzeczywistnić. Jest to tylko koncepcja, która może się zmieniać.

Radny Stanisław Bonowicz zapytał, czy chodzi o wykupienie całej działki i stworzenie enklawy?

Pan A.Ż. odpowiedział, że chodzi o wykupienie całej działki, bo jeśli części jej to pojawią się inni właściciele.

Radny Stanisław Bonowicz stwierdził, że jeśli gmina wykupi tą działkę z lasem, to co powiedzą inni, bo na terenie gminy mamy dużo działek leśnych. Może też wystąpią, aby od nich je wykupić.

Kierownik Planowania poinformowała, że chcemy utworzyć działki 15 arowe z wycinka drzew tylko pod zabudowę.

Pan A.Ż. stwierdził, że gdzie w tak gęstej zabudowie byłoby miejsce dla lasu? Lasu już nie będzie.

Radny Stanisław Bonowicz stwierdził, że po ostatniej wichurze dużo lasu ubyło, dużo drzew jest połamanych.

Pan A.Ż. podkreślił, że las przejmuje ochronę przed wiatrem. Las rośnie na nieużytkach.

Radny Jerzy Sztyler zaznaczył, że nie zna tego terenu, chciałby jechać z Komisją w teren, aby zapoznać się z tą sytuacją.

Pan A. Ż. poinformował, że przez narożnik działki przebiega linia średniego napięcia. Pod tą linią drzewa nie mogą rosnąć. Kilkanaście drzew wichura złamała lub pochyliła. Jest to las sosnowy, dobrze utrzymany.

Radny Jerzy Sztyler zadał pytanie – czy teren ten w planie można pozostawić jako funkcja lasu?

Kierownik Planowania odpowiedziała, że w części teren jest lasem, w zapisach można robić zmiany. Teraz są rozpatrywane wnioski. To Rada Gminy decyduje.

Radny Jerzy Sztyler zadał pytanie – czy na wniosek właściciela chcemy zrobić częściową likwidację lasu? Skoro pod linia jest las, a nie może być?

Kierownik Planowania odpowiedziała, że, jest to strefa ochronna dot. zabudowy. Nie wie, ile jest tam drzew.

Radny Jerzy Sztyler złożył wniosek o posiedzenie wyjazdowe komisji celem zapoznania się z przedmiotowym terenem.

Komisja zdecydowała, że 24 września o godz. 9.00 odbędzie się posiedzenie wyjazdowe do Wołuszewa.

Pan L.Sz. oznajmił, że jako właściciel przedmiotowej działki, chce na niej postawić dom, jest to jego prawo własności. Nikt nie będzie mu mówił, co ma zrobić ze swoją nieruchomością.

Pan A.Ż złożył wniosek o kserokopię protokołu wraz z listą obecności.

Protokołowała

Beata Kostrzewska

Przewodniczący Komisji

/-/ Stanisław Bonowicz

Lista obecności

na posiedzeniu w dniu 18 września 2024 r.

Komisji Gospodarki Przestrzennej, Komunalnej i Rolnej

Lp.	Imię i nazwisko	funkcja	podpis
1.	Stanisław Bonowicz	Przewodniczący	Bonowicz
2.	Mateusz Chrupek	Zastępca przewodniczącego	Chrupek
3.	Kamila Drzewucka	Członek	K. Drzewucka
4.	Grzegorz Karasiński	Członek	Grzegorz Karasiński
5.	Jerzy Sztylek	Członek	J. Sztylek
5.	Andrzej Olszewski	Wójt	A. Olszewski
6.	Malwina Andrusiak	Zastępca Wójta	M. Andrusiak
7.	Arkadiusz Świątkowski	Sekretarz	A. Świątkowski
8.	Marek Buczek	Skarbnik	M. Buczek
	Sztoldman		Sztoldman
	Arkadiusz Świątkowski		A. Świątkowski
	Anne Erendt		A. Erendt

